

RETTENS KENDELSE (Tredje Afdeling)

3. oktober 1997^{*}

I sag T-186/96,

Mutual Aid Administration Services NV, Antwerpen (Belgien), ved advokat Jan Tritsmans, Antwerpen, og med valgt adresse i Luxembourg hos advokat René Faltz, 6, rue Heinrich Heine,

sagsøger,

mod

Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber ved Blanca Vilá Costa, der er udstationeret som national tjenestemand ved Kommissionen, og Hubert van Vliet, Kommissionens Juridiske Tjeneste, og med valgt adresse i Luxembourg hos Carlos Gómez de la Cruz, Kommissionens Juridiske Tjeneste, Wagner-Centret, Kircheng,

sagsøgt,

angående en påstand om betaling af hele vederlaget for transport i forbindelse med gratis levering af frugtsaft og frugtmarmelade til befolkningerne i Armenien og Aserbajdsjan,

har

^{*} Processprog: nederlandsk.

DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABERS RET I FØRSTE INSTANS
(Tredje Afdeling)

sammensat af afdelingsformanden, B. Vesterdorf, og dommerne C. P. Briët og A. Potocki,

justitssekretær: H. Jung,

afsagt følgende

Kendelse

Tvistens retlige baggrund

- ¹ Den 4. august 1995 udstedte Rådet forordning (EF) nr. 1975/95 om aktioner i form af gratis levering af landbrugsprodukter til befolkningerne i Georgien, Armenien, Aserbajdsjan, Kirgistan og Tadsjikistan (EFT L 191, s. 2) med henblik på at forbedre disse befolkningers forsyningsbetingelser. Det bestemmes i forordningens artikel 2, stk. 3, at transportudgifterne fastlægges ved licitation eller ved underhåndsaftale.
- ² Ved forordning (EF) nr. 2009/95 af 18. august 1995 om gennemførelsesbestemmelser for den i Rådets forordning (EF) nr. 1975/95 fastsatte gratis levering af landbrugsprodukter fra interventionslagrene til Georgien, Armenien, Aserbajdsjan, Kirgistan og Tadsjikistan (EFT L 196, s. 4, herefter »forordning nr. 2009/95«) fastlagde Kommissionen de fælles betingelser for deltagelse i de licitationer, hvorved leverancerne skulle gennemføres, og tilslagsmodtagernes forpligtelser.

- 3 Det bestemmes i forordningens artikel 6, stk. 1, litra d), nr. 1, at de bydendes bud skal angive det eller de samlede beløb, udtrykt i ecu, for hele leveringen eller et parti (nettovægt) og beløbet i ecu pr. ton (bruttovægt), som tilbydes for hvert enkelt bestemmelsessted.
- 4 I henhold til artikel 7, stk. 1, tildeler Kommissionen leveringen på grundlag af den budte pris og buddets andre elementer, der indebærer den bedste sikkerhed for levering under gode tekniske og hygiejniske forhold og inden for den fastsatte frist.
- 5 Det bestemmes i artikel 9, at bortset fra force majeure bærer tilslagsmodtageren alle risici for varen, herunder tab og forringelse, indtil de leveringsfrister, der er fastsat for leveringen.
- 6 Endelig bestemmes det i artikel 12, stk. 5, at hvis der konstateres forsinkelser i forbindelse med transportvirksomhedens overtagelse eller levering, pålægges der en bøde på 0,75 ECU pr. ton og pr. dags forsinkelse, som fra den 11. forsinkelsesdag forhøjes til 1 ECU pr. ton.
- 7 Ved forordning (EF) nr. 228/96 af 7. februar 1996 om levering af frugtsaft og marmelade til befolkningerne i Armenien og Aserbajdsjan (EFT L 30, s. 18, herefter »forordning nr. 228/96«) åbnede Kommissionen en licitation med henblik på levering af 1 000 tons frugtsaft, 1 000 tons koncentreret frugtsaft og 1 000 tons frugt-marmelade.
- 8 Forordningens artikel 2 bestemmer, at leveringen omfatter levering franko og stuvning af disse produkter om bord på søgående fartøj, med en indladningskapacitet på mindst 500 tons om dagen, samt at emballering og mærkning af produktet skal ske efter forskrifterne i forordningens bilag I.

- 9 Ved forordning (EF) nr. 472/96 af 15. marts 1996 om levering af mel af blød hvede bestemt til befolkningerne i Georgien, Armenien, Aserbajdsjan, Kirgistan og Tadsjikistan (EFT L 66, s. 4) åbnede Kommissionen en licitation med henblik på levering af 16 partier mel af blød hvede.
- 10 Endelig åbnede den ved forordning (EF) nr. 449/96 af 12. marts 1996 om transport i forbindelse med gratis levering af frugtsaft, frugtmarmelade og mel af blød hvede til Armenien og Aserbajdsjan (EFT L 62, s. 4, herefter »forordning nr. 449/96«) en licitation med henblik på transport af 2 000 tons frugtsaft, 1 000 tons frugtmarmelade og 800 tons mel af blød hvede i henhold til de nærmere bestemmelser i forordning nr. 2009/95.
- 11 Ifølge artikel 1, stk. 2, første afsnit, i forordning nr. 449/96 omfatter omkostningerne overtagelse og transport på passende midler indtil bestemmelsesstederne — Beiuk-Kesik i Aserbajdsjan og Airum i Armenien — og inden for de frister, der er fastsat i bilag I. Ifølge bilaget skulle varerne på de fastsatte datoer være i de georgiske havne i Poti eller i Batoumi, idet resten af transporten skulle ske pr. bane til faste tariffer pr. ton aftalt mellem Kommissionen og de georgiske myndigheder og offentliggjort i bilag V til forordning nr. 449/96.
- 12 Artikel 1, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 449/96 henviser til bilag I til forordning nr. 228/96 med hensyn til beskrivelsen af emballeringen af frugtsaften og frugtmarmeladen og bestemmer, at den bydende ved licitationen med henblik på transporten selv har ansvaret for at orientere sig hos fabrikanterne af produkterne om de tekniske detaljer vedrørende de anvendte materialer og mulighederne for stuvning, bl.a. stabling.
- 13 Endelig bestemmer artikel 1, stk. 3, andet afsnit, i forordning nr. 449/96, at tilslagsmodtagerne efter udløbet af en frist på fem dage fra de datoer, hvor produkterne skulle være stillet til rådighed i indladningshavnene, skal refundere Kommissionen dens udgifter til dækning af alle omkostninger som fastsat i artikel 6, stk. 1, litra e), nr. 4, i forordning nr. 2009/95.

Sagens faktiske omstændigheder

- 14 Den 22. februar 1996 gav Kommissionen tilslag til den italienske virksomhed Trento Frutta på størstedelen af den licitation med henblik på levering af frugtsaft og frugtmarmelade, som var blevet åbnet ved forordning nr. 228/96. Det tyske selskab Loma fik tilslag på 500 tons frugtsaft.
- 15 Den 21. marts 1996 indgav Mutual Aid Administration Services NV (herefter »MAAS«) bud ved den licitation med henblik på transport af varerne, der var blevet åbnet ved forordning nr. 449/96; buddet vedrørte samtlige partier frugtsaft, frugtmarmelade og mel af blød hvede som opregnet i forordningens bilag I og var indgivet i overensstemmelse med de nærmere bestemmelser i forordning nr. 2009/95. MAAS's bud angik omkostningerne ved overtagelse og transport, som skønnedes at andrage et samlet beløb på 225 133,53 ECU eller et enhedsbeløb pr. bruttoton på 54,47 ECU for Beiuk-Kesik og 54,86 ECU for Airum.
- 16 Kommissionen gav den 27. marts 1996 MAAS tilslag på transporten af varerne. Det var herved Kommissionens opfattelse, at transporten i overensstemmelse med artikel 7, stk. 1, andet led, i forordning nr. 2009/95, og under hensyn til de indgivne bud, burde tildeles på grundlag af den budte pris og buddets andre elementer, som frembød den bedste sikkerhed for levering under overholdelse af de fastsatte betingelser.
- 17 Kommissionen gav MAAS meddelelse herom ved telefax af 28. marts 1996 og medsendte som bilag et uddrag af aftalerne mellem Fællesskabet og de georgiske myndigheder vedrørende tariffene for losning, jernbanetransport og administration. Ved telex af samme dato meddelte den tilslagsmodtageren, at de to partier af ladningen af frugtsaft og frugtmarmelade ville blive stillet til rådighed den 10. og 20. april 1996 i havnen i Ravenna. Kommissionen tilføjede, at den ville give MAAS underretning, så snart havnen for lastning af melet var kendt, og den foreskrevne kontrol var blevet foretaget af Inspection Services International (herefter »ISI«).
- 18 Da Trento Frutta ikke var i stand til at levere frugtsaften og frugtmarmeladen på de fastsatte datoer, efterkom Kommissionen ved telefax af 1. april 1996 MAAS's anmodning om at udsætte lastningen af de to partier og om tilsvarende at udsætte de datoer, hvorpå partierne skulle ankomme i en af de to havne i Georgien.

- 19 Ved telefax af 3. april 1996, oversendt til MAAS den 16. april 1996, meddelte Kommissionen, at den ikke havde noget at indvende mod den emballering af produkterne, som Trento Frutta havde foreslået, såfremt pallerne opfyldte kravene i bilag I til forordning nr. 228/96.
- 20 Ved telefax af 12. april 1996 meddelte Kommissionen MAAS, at den havde tildelt leveringen af melet til Grandi Molini Italiani, og at lastehavnen var Trieste. Den tilføjede, at transportomkostningerne ville blive betalt på grundlag af prisen pr. bruttoton som anført i det bud, MAAS havde afgivet.
- 21 Ved telefax af 29. april 1996, som bekræftede en telefax af 15. marts 1996, meddelte Trento Frutta MAAS, at dets produkter ikke kunne stables i mere end to lag. Ved telefax af samme dag svarede MAAS, at det påtog sig hele ansvaret for lastningen af paller med frugtsaft og marmelade i tre lag. Den følgende dag meddelte Kommissionen MAAS, at den aldrig havde godkendt stabling i tre lag, og at transportøren havde truffet beslutningen på egen risiko og for egen regning.
- 22 Ved telefax af 2. maj 1996 meddelte MAAS Kommissionen, at man end ikke, i modsætning til det af leverandøren oplyste, fandt det muligt at stable i to lag paller. Transportøren mente, at det var nødvendigt at anvende et tredje skib. Kommissionen svarede, at problemet skulle løses mellem MAAS og Trento Frutta, da sidstnævnte var ansvarlig for samtlige yderligere omkostninger, der måtte påløbe på grund af urigtige oplysninger. Den 6. maj 1996 tilskrev Kommissionen MAAS og Trento Frutta således:

»På grundlag af rapporten fra ISI er det Kommissionens opfattelse, at frugtsaften, der er genstand for levering og transport, ikke kan stables i to lag.

Vi anmoder Dem derfor om at træffe samtlige foranstaltninger, der er nødvendige for, at transporten gennemføres på de bedst mulige vilkår, dvs. uden en sådan stabling.

Kommissionen betaler foreløbig de eventuelle nødvendige udgifter, uden at foregribe afgørelsen om ansvar og den endelige finansiering af denne resterende levering.«

- 23 Ved telefax af 20. maj 1996 meddelte MAAS derefter Kommissionen, at varen var blevet beskadiget som følge af uhensigtsmæssig emballering.
- 24 Efter at varerne havde forladt Fællesskabet, udbetalte Kommissionen MAAS et acontobeløb på 90% — ca. 7 500 000 BFR — i overensstemmelse med artikel 13 i forordning nr. 2009/95.
- 25 Ved skrivelse af 5. juni 1996 anmodede MAAS Kommissionen om at udfærdige den endelige opgørelse på grundlag af den pr. skib transporterede bruttovægt, hvortil der ifølge tilslagsmodtageren skulle lægges overliggendagspenge i lastehavnen og de yderligere udgifter, der var afholdt som følge af chartring af det tredje skib.
- 26 Ved telefax af 12. juni 1996 meddelte Kommissionen MAAS, at MAAS i strid med Kommissionens instrukser havde stablet en del af varerne i to lag i togvognene og desuden end ikke havde truffet de nødvendige forsigtighedsforanstaltninger. Kommissionen anførte, at der herved var opstået betydelige skader, og tog de videste forbehold med hensyn til de økonomiske følger heraf i afventning af opgørelsen af skadernes nøjagtige beløb. Den fremhævede endelig, at to skibe ikke var tilstrækkeligt, og at et tredje skib også havde været nødvendigt, selv om varen havde kunnet stables i to lag.
- 27 Ved skrivelse af 26. september 1996 meddelte Kommissionen MAAS, at den af det restbeløb på 10%, som MAAS normalt skulle have modtaget, nemlig 836 328 BFR, kun ville betale 191 970 BFR.

- 28 For det første fandt Kommissionen, at den ikke kunne afholde omkostningerne ved chartring af det tredje skib, fordi Trento Frutta havde oplyst MAAS om, at lasten højst måtte stables i to lag, og fordi det derfor under alle omstændigheder havde været nødvendigt at chartre et tredje skib.
- 29 For det andet bemærkede Kommissionen, at værdien af de manglende eller beskadigede mængder skulle tilbagebetales i medfør af artikel 9 i forordning nr. 2009/95. For at undgå enhver form for tvist vedrørende fordelingen af ansvaret mellem producent og transportør — under hensyn til det af MAAS anførte vedrørende den mangelfulde emballering af varerne — fastslog Kommissionen de beskadigede mængder alene for den frugtsaft og koncentreret frugtsaft, som havde været stablet i to lag i togvognene, eftersom stablingen af paller ikke ansås for ønskelig.
- 30 For det tredje bemærkede Kommissionen endelig, at den havde beregnet bøderne for forsinkelse med lastningen i overensstemmelse med artikel 1, stk. 3, sidste afsnit, i forordning nr. 449/96, idet den havde taget hensyn til de opståede vanskeligheder, såsom manglende kajplads. Desuden krediterede Kommissionen MAAS de bøder, der skyldtes af producenten i medfør af artikel 12, stk. 4, litra b), sidste led, i forordning nr. 2009/95 på grund af manglende overholdelse af lastertymen.

Retssagen og parternes påstande

- 31 Ved stævning registreret på Rettens Justitskontor den 22. november 1996 har MAAS anlagt denne sag i medfør af EF-traktatens artikel 173.
- 32 MAAS har nedlagt følgende påstande:
- Den anfægtede beslutning af 26. september 1996 annulleres, og det fastslås, at sagsøgeren i forbindelse med afregningen har været berettiget til et beløb på 836 328 BFR og til at få dækket omkostningerne til chartring af det tredje skib med et beløb på 41 000 USD.

— Kommissionen for De Europæiske Fællesskaber tilpligtes følgelig at betale sagsøgeren et beløb på 644 385 BFR (836 328 BFR minus det allerede ved den anfægtede beslutning tilkendte beløb på 191 970 BFR) og et beløb på 41 000 USD med tillæg af renter svarende til den i Belgien gældende lovbestemte rentesats på 7% p.a. fra den 1. september 1996 at regne.

— Kommissionen tilpligtes at betale sagens omkostninger.

33 Kommissionen har nedlagt følgende påstande:

— Frifindelse.

— Sagsøgeren tilpligtes at betale sagens omkostninger.

Formaliteten

34 I henhold til procesreglementets artikel 111 kan Retten, når det er åbenbart, at den ikke har kompetence til at behandle en sag, uden at fortsætte sagens behandling træffe afgørelse ved begrundet kendelse. I den foreliggende sag anser Retten sig for tilstrækkelig oplyst på grundlag af akterne i sagen, hvorfor der ikke er grundlag for at fortsætte sagens behandling.

Søgsmålets karakter

35 Skønt sagen er anlagt i henhold til traktatens artikel 173, går den i virkeligheden ud på opfyldelsen af en aftale mellem MAAS og Kommissionen om gennemførelse af den omtvistede transport.

- 36 For det første fremgår det af sagens omstændigheder, at MAAS i forbindelse med afgivelsen af bud på den licitation med henblik på transport af varerne, der var blevet åbnet ved forordning nr. 449/96, erklærede at have gjort sig bekendt med samtlige bestemmelser i forordningerne nr. 2009/95 og nr. 449/96, og at det udtrykkeligt forpligtede sig til at overholde de deri fastsatte betingelser.
- 37 Med kendskab til disse betingelser tilbød MAAS med egnede midler at transportere samtlige de i forordning nr. 449/96 omhandlede varepartier til deres endelige bestemmelsessted og inden for de frister, der er fastsat i bilag I til nævnte forordning, til enhedspriser pr. bruttoton, der udgjorde henholdsvis 54,47 og 54,86 ECU, eller en samlet pris på 225 133,53 ECU. I medfør af artikel 1, stk. 2, andet afsnit, i forordning nr. 449/96 forpligtede MAAS sig desuden til at søge oplysninger hos fabrikanterne af produkterne vedrørende de tekniske detaljer med hensyn til de materialer, som anvendtes til emballering af produkterne, og vedrørende mulighederne for at stuve og stable dem. Endelig oplyste MAAS i rubrikken »Bemærkninger« i bilag 1 til budet, at det ville sende sagkyndige til Poti, Batoumi, Airum og Beiuk-Kesik med henblik på at foretage det nødvendige for at sikre, at varerne blev leveret behørigt.
- 38 For det andet accepterede Kommissionen ved at tildele MAAS varetransporten på grundlag af den af virksomheden budte pris og buddets andre elementer, som efter Kommissionens egen opfattelse indebar den bedste sikkerhed for levering under overholdelse af de fastsatte betingelser, den budte pris og gjorde transportørens øvrige forpligtelser uigenkaldelige.
- 39 Gennem MAAS's bud og Kommissionens accept heraf blev de relevante bestemmelser i forordningerne nr. 2009/95 og 449/96 og de af MAAS budte priser klausuler i en transportaftale mellem parterne i nærværende tvist.

- 40 Med sit krav om, at Kommissionen skal betale hele transportprisen og godtgøre de yderligere omkostninger, der var blevet foranlediget af chartringen af det tredje skib, har MAAS i realiteten for Retten nedlagt påstand om, at Kommissionen dømmes til at opfylde de forpligtelser, som påhviler den i medfør af transportaftalen. Kommissionen har til støtte for sin frifindelsespåstand påberåbt sig, at MAAS ikke korrekt har opfyldt de forpligtelser, som det påtog sig i medfør af aftalen. Hermed rammer parterne selve kernen i deres kontraktforhold.
- 41 Det bemærkes, at Domstolen i dom af 11. februar 1993 (sag C-142/91, Cebag mod Kommissionen, Sml. I, s. 553, præmis 11) i en sag, der er sammenlignelig med den foreliggende, antog, at fødevarchjælp i medfør af Rådets forordning (EØF) nr. 3972/86 af 22. december 1986 om politikken med hensyn til fødevarchjælp og forvaltning af denne hjælp (EFT L 370, s. 1) ydes på kontraktmæssig basis.
- 42 Domstolen udtalte, at Kommissionen ifølge nævnte forordnings artikel 6, første afsnit, litra c), træffer afgørelse om vilkårene for levering af hjælpen, herunder især de almindelige bestemmelser, som skal finde anvendelse over for modtagerne samt om indledning af procedurerne for tilvejebringelse og levering af varerne samt indgåelse af de hertil nødvendige kontrakter.
- 43 Domstolen udtalte (dommens præmis 12), at Kommissionens og tilslagsmodtageres rettigheder og forpligtelser ikke udelukkende reguleres af fællesskabsforordninger, idet en væsentlig del af leveringen, nemlig prisen, bestemmes af buddene fra de bydende og af Kommissionens licitationstilslag, således som det fremgår af artikel 9, stk. 1 og 3, og Kommissionens forordning (EØF) nr. 2200/87 af 8. juli 1987 om almindelige bestemmelser for tilvejebringelse i Fællesskabet af produkter, der skal leveres som led i Fællesskabets fødevarchjælp (EFT L 204, s. 1). Under disse omstændigheder fastslog Domstolen (præmis 13), at de pågældende leveringer var blevet gennemført på grundlag af kontrakter.

- 44 Det fremgår således klart af de foregående bemærkninger, at MAAS's søgsmål med krav om betaling af transportprisen er et søgsmål med påstand om opfyldelse af en mellem de to parter indgået kontrakt.

Rettens kompetence

- 45 Ifølge bestemmelserne i Rådets afgørelse 88/591/EKSF, EØF, Euratom af 24. oktober 1988 om oprettelse af De Europæiske Fællesskabers Ret i Første Instans (EFT L 319, s. 1), med senere ændringer, sammenholdt med traktatens artikel 181, har Retten kun kompetence til at træffe afgørelse i første instans vedrørende tvister af kontraktmæssig art, som indbringes for den af fysiske eller juridiske personer, såfremt der foreligger en voldgiftsbestemmelse i traktatens artikel 181's forstand, hvilket ikke er tilfældet i denne sag.
- 46 Den for Retten indbragte sag kan ikke anses for udtryk for parternes vilje til at tillægge Retten kompetence til at påkende en kontraktmæssig tvist, idet MAAS tværtimod har anlagt sag i henhold til traktatens artikel 173.
- 47 Da der ikke foreligger en voldgiftsbestemmelse, kan Retten ikke, når den som her har fået forelagt et annullationssøgsmål, træffe afgørelse i realiteten i en sag om opfyldelse af en aftale indgået af Fællesskabet. I modsat fald ville Retten udvide sin dømmende myndighed til andre tvister end dem, som udtømmende er forbeholdt dens afgørelse i traktatens artikel 183, der netop tildeler de nationale retter en almindelig kompetence til at påkende søgsmål, hvori Fællesskabet er part (dom af 21.5.1987, forenede sager 133/85, 134/85, 135/85 og 136/85, Rau m.fl., Sml. s. 2289, præmis 10).

- 48 Det følger af de ovenstående bemærkninger, at Retten er åbenbart inkompetent til at påkende den foreliggende sag om opfyldelse af aftalen, hvorfor det er åbenbart, at den må afvises.

Karakteren af den anfægtede retsakt

- 49 Under alle omstændigheder må den retsakt, hvorved Kommissionen afslog at betale hele den krævede pris for transporten til MAAS, anses for at være fast forbundet med Kommissionens forpligtigelse til at betale transportøren den pris, som er modydelsen for den gennemførte transport.
- 50 Heraf følger i forhold til tilslagsmodtageren, at det omtvistede afslag på at betale ikke hører til de ensidige beslutninger, som er omhandlet i traktatens artikel 189, og som Kommissionen vil kunne træffe på de i traktaten fastsatte betingelser.
- 51 I forhold til tilslagsmodtageren kan afslaget derfor ikke være en retsakt, der kan anfægtes under et annulationssøgsmål i henhold til traktatens artikel 173. Det er følgelig åbenbart, at denne sag, som er anlagt til prøvelse af et sådant afslag, under alle omstændigheder må afvises.
- 52 Af samtlige ovenstående betragtninger følger, at sagen må afvises, da det er åbenbart, at den ikke kan admitteres.

Sagens omkostninger

- 53 Ifølge procesreglementets artikel 87, stk. 2, pålægges det den part, der har tabt sagen, at betale omkostningerne, såfremt der er nedlagt påstand herom. Da sagsøgeren har tabt sagen, og sagsøgte har påstået sagsøgeren pålagt sagens omkostninger, pålægges det sagsøgeren at betale samtlige sagens omkostninger.

Af disse grunde

bestemmer

RET TEN (Tredje Afdeling)

1) Sagen afvises.

2) Sagsøgeren betaler sagens omkostninger.

Således bestemt i Luxembourg den 3. oktober 1997.

H. Jung

Justitssekretær

B. Vesterdorf

Afdelingsformand